

การศึกษาแนวโน้มการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน
ระหว่างกรมอาชีวศึกษากับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

นางสาวรจนา จุลเจิม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974 - 569 - 839 - 3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016081 I16405353

A STUDY OF TRENDS OF LINKAGE IN THE MANAGEMENT OF NON-FORMAL
EDUCATION BETWEEN THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION
AND THE DEPARTMENT OF NON-FORMAL EDUCATION, THE MINISTRY
OF EDUCATION

MISS ROJANA CHULJERM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENT
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF NON-FORMAL EDUCATION

GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1989

ISBN 974 - 569 - 839 - 3

รจนา จุลเจิม : การศึกษาแนวโน้มการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ระหว่างกรมอาชีวศึกษากับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (A STUDY OF
TRENDS OF LINKAGE IN THE MANAGEMENT OF NON-FORMAL EDUCATION BETWEEN
THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION AND THE DEPARTMENT OF NON-
FORMAL EDUCATION, THE MINISTRY OF EDUCATION.). อ.ที่ปรึกษา : รศ.อุณา
นพคุณ, อ.ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, 116 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษา แนวโน้มการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ระหว่างกรมอาชีวศึกษากับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในช่วงปี พ.ศ.2535-2539 โดยใช้
เทคนิคเดลฟาย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 ท่าน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับแนวโน้มการ
ประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปรัชญาหรือนโยบาย การประสานสัมพันธ์ กรมอาชีวศึกษาและกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ควรจะ เน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามารับรู้เพิ่มเติมได้โดยสะดวก เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
โดยจะยึดความต้องการ และการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของประชาชน เป็นหลักในการกำหนด
เป้าหมาย บทบาท และทิศทางการดำเนินงาน

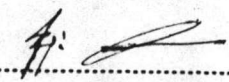
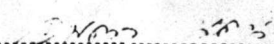
2. เนื้อหาสาระและกิจกรรมทางการศึกษา กรมอาชีวศึกษาและกรมการศึกษานอกโรงเรียน
จะร่วมกันจัดหลักสูตรระยะสั้นที่ประชาชนสนใจในระดับการศึกษาต่าง ๆ โดยเน้นการกำหนดเนื้อหาาร่วมกัน

3. ยุทธวิธีการประสานสัมพันธ์ จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางของกระทรวงศึกษาธิการ
จัดทำแผนและโครงการร่วมกัน เพื่อเสนอเข้าสู่แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมีการจัดตั้ง
คณะกรรมการวางแผนงานทุกระดับในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

4. ขอบข่ายของการประสานสัมพันธ์ จะอยู่ในมิติของความร่วมมือประสานงานและสนับสนุน
ซึ่งกันและกัน โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดแนะแนวการศึกษาหรือฝึกทักษะอาชีพเบื้องต้น ในขณะที่
กรมการศึกษานอกโรงเรียนฝึกหลักสูตรเข้มข้น

5. การบริหารการประสานสัมพันธ์ จะมีการวางแผนร่วมกันตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับ
ปฏิบัติการ โดยจะแบ่งภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการประเมินผลร่วมกัน เพื่อ
นำผลการสรุปผล ปัญหา และอุปสรรครวมทั้งคำแนะนำต่าง ๆ

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ROJANA CHULJERM : A STUDY OF TRENDS OF LINKAGE IN THE MANAGEMENT OF NON-FORMAL EDUCATION BETWEEN THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION AND THE DEPARTMENT OF NON-FORMAL EDUCATION, THE MINISTRY OF EDUCATION, ADVISOR : ASSO. PROF. OONTA NOPAKUN AND INST. TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D. 116 pp.

The purpose of the research was to study the trends of the linkage in the management of Non-Formal Education between the Department of Vocational Education and the Department of Non-Formal Education, during the period of 1992-1996 B.E. The Delphi Technique was used to gather the opinions of 25 experts.

Major finding from the experts' opinions were.

1. Concerning the philosophy or policy of linkage of Non-Formal Education, both the Department of Non-Formal Education and the Department of Vocational Education will emphasize in providing means so that the people will be able to increase their knowledge in order to improve their quality of life. The target group, the roles, and the direction in implementation will be considered on the basis of the problems, and the participation of the people.
2. The educational contents and activities, will be jointly provided by the two department, in the designs of short courses for people with various educational levels.
3. The strategy in promoting the linkage of Non-Formal Education will be the setting up of a central co-ordinating committee in the Ministry of Education, which would be appointed to plan a programme to submit to the National Economic and Social Council and also co-ordinating committees be set up at the provincial and local level.
4. The experts' opinion on the scope of linkage of Non-Formal Education, would be in the area of co-ordinating and supporting each department work. The Department of Non-Formal Educational will provide educational guidance in basis vocational skill, while the Department of Vocational Education will provide intensive courses.
5. In linkage of administration, an implementation schedule will be planned with the co-operation from every level of administration, from the policy level down to the implementation level. The evaluation should be done jointly to summarize problems, difficulties and offer solutions.

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาแนวโน้มการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ระหว่างกรมอาชีวศึกษากับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

โดย

นางสาวรจนา จุลเจิม

ภาควิชา

การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ

อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา นุ่มไพศาล)

.....
(รองศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ)

.....
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินท์ วิบูลย์พันธ์)

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยแรงบันดาลใจจากความแตกต่างในทุกด้านของสังคม... ด้วยความรักความปรารถนาดี และความห่วงใยของแม่ พี่สาว พี่ชาย... ด้วยความเมตตากรุณาและความเอาใจใส่ของคณาจารย์... ด้วยความรักความผูกพันของเพื่อน เป็นพลังผลักดันที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิตในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อุ๋นตา นพคุณ ที่ได้กรุณา รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ กำลังใจ ตลอดจนชี้แนะให้เห็นขอบกพร่องต่าง ๆ ที่มีอยู่ไปสู่ความถูกต้องสมบูรณ์อย่างไม่มีเห็นแก่เหน็ดเหนื่อย และอาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ บิตยานนท์ ที่กรุณา รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในด้านสถิติ ข้อมูลและการวิเคราะห์ผลเพื่อความถูกต้องแม่นยำของผลการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์รัตนา พุ่มไพศาล ที่ให้ความรู้ ความรัก ความเมตตาและความห่วงใยแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินท์ วิบูลย์พันธ์ ที่กรุณา ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

อนึ่ง ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้และให้แนวความคิดในการศึกษานำ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จนทำให้สำเร็จผลในที่สุด ด้วยความซาบซึ้งยิ่ง

หากผลของการวิจัยครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะทางด้านการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยขอมอบคุณความดีนี้เป็นเครื่องสักการะบูชาและบูรพาจารย์ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนผู้วิจัย จนกระทั่งมีวันนี้เกิดขึ้น อีกทั้งขออุทิศคุณความดีดังกล่าวช่วยให้ความต่างระดับของสังคมหมดสิ้นโดยเร็วเกิด

นางสาวรจนา จุลเจิม
ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
รายการแผนภูมิ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ความจำกัดของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	8
การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพนอกระบบโรงเรียน.....	8
การอาชีวศึกษา (Vocational Education)	10
การประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน.....	16
ปัญหาในการประสานสัมพันธ์.....	23
เทคนิคเคลฟาย.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ปรัชญาหรือนโยบายการประสานสัมพันธ์.....	37
เนื้อหาสาระและกิจกรรมทางการศึกษา.....	39
ยุทธวิธีในการประสานสัมพันธ์.....	41
ขอบข่ายของการประสานสัมพันธ์.....	44
การบริหารการประสานสัมพันธ์.....	46
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	50
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	73
ประวัติผู้วิจัย.....	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1	
1 ชั้นตอนการดำเนินการวิจัย	7
2 ระบบการศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา	15
3 กระบวนการประสานงาน	19

รายการตารางประกอบ

ตารางที่ 1	แสดงผลการลดลงของการคลาดเคลื่อน ของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ	26
2	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับปรัชญา หรือนโยบายการประสานสัมพันธ์	37
3	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมทางการศึกษา	39
4	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับยุทธวิธีในการประสานสัมพันธ์	41
5	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับขอบข่ายการประสานสัมพันธ์	44
6	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับการบริหารการประสานสัมพันธ์ ...	46
7	แสดงผลการวิเคราะห์ของแต่ละข้อความ ในแบบสอบถามรอบที่ 2	75
8	แสดงผลการวิเคราะห์ของแต่ละข้อความ ในแบบสอบถามรอบที่ 3	78
9	แสดงผลการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ	81

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1
แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

